

II.2.2 Stan rozwoju infrastruktury wiejskiej

II.2.2.1 Infrastruktura społeczna

Sektor publiczny

Zdrowie

Podstawowa opieka zdrowotna na obszarze ZSROW jest realizowana przez 16 zakładów opieki zdrowotnej. Na jedną przychodnię przypada 4287 mieszkańców i jest to wielkość wyższa od średniej krajowej (3155) ale porównywalna ze średnią dla terenów wiejskich (4170). Prywatną praktykę lekarską prowadzi 14 gabinetów lekarskich. W obszarze opracowania funkcjonuje 12 aptek., co daje średnio 5716 mieszkańców na 1 aptekę. W porównaniu ze wskaźnikiem dla kraju (3912) wielkość ta jest 1,5-krotnie wyższa, ale nieco niższa od wartości dla gmin wiejskich kraju (6842). W zakresie opieki szpitalnej mieszkańcy regionu korzystają ze szpitali w Gostyninie, Włocławku i Płocku.

Ogromna większość placówek ochrony zdrowia znajduje się w miejscowościach gminnych. Odległość między tymi ośrodkami a mieszkańcami najdalej położonych miejscowości sięga 10 kilometrów, a w przypadku szpitali - 20 kilometrów.

Obserwując sytuację polskiej służby zdrowia i biorąc pod uwagę obiektywne uwarunkowania wynikające z ekonomiki, nie należy się spodziewać poszerzenia sieci placówek opieki zdrowotnej na mniejsze miejscowości. Ewentualne korzystne zmiany będą musiały polegać przede wszystkim na poprawie jakości usług, m.in. poprzez lepsze wyposażenie placówek zdrowotnych, wzrost kwalifikacji lekarzy, większy dostęp do specjalistów i intensywniejszą, lepszą profilaktykę.

Tabela II.30. Placówki ochrony zdrowia i opieki społecznej regionu gąbińsko-włocławskiego. Źródło: dane Urzędów Gmin

Gmina	Ośrodki Zdrowia	Prywatne gabinety lekarskie	Apteki	GOPS, Domy Pomocy Społecznej
Baruchowo	Samodzielny Publiczny ZOZ w Kłótnie	-	1	GOPS w Baruchowie i Środowiskowy Dom Samopomocy w Baruchowie
Włocławek	Samodzielny Publiczny ZOZ w Kruszynie	-	-	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włocławku
Kowal	-	-	-	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalu
Nowy Duninów	Niepubliczny ZOZ z ośrodkami zdrowia w Nowym Duninowie i Soczewce	-	1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Duninowie
Gąbin	Niepubliczny ZOZ "Remedium s.c" w Gąbinie, NZOP "Eskulap" w Dobrzykowie	-	4	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gąbinie, Dom Pomocy Społecznej w Koszelewie

Łąck	Zakład Opieki Zdrowotnej	1	1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Słubice	Niepubliczny ZOZ SANUS w Słubicach	2	1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach
Gostynin	Samodzielny Publiczny ZOZ Gorzewo, Ośrodek Zdrowia w Józefkowie i Sokołowie	1		Dom Samotnej Matki w Ruszkowie
Szczawin Kościelny	Niepubliczny ZOZ "MEDYK" w Szczawinie Kościelnym i Trębkach	-	1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Sanniki	Samorządowy Ośrodek Zdrowia w Sannikach	9	1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sannikach i Dom Pomocy Społecznej w Sannikach
Iłów	Ośrodki zdrowia w Brzozowie Starym i Iłowie	1	2	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie

Opieka społeczna

Realizacją zadań pomocy społecznej zajmuje się 1 Miejsko-Gminny i 9 Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Dom Samotnej Matki w Ruszkowie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Baruchowie oraz Domy Pomocy Społecznej w Koszelewie i Sannikach.

Szczegółowe informacje dotyczące placówek ochrony zdrowia i opieki społecznej w regionie prezentuje Tab. II.30.

Bezpieczeństwo

Jednostkami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne w regionie gąbińsko-włocławskim są:

- Komenda Miejska Policji we Włocławku, znajdująca się w strukturach Komendy Wojewódzkiej w Bydgoszczy
- jednostki Mazowieckiej Komendy Wojewódzkiej Policji: Komenda Miejska Policji w Płocku, Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie i Komenda Powiatowa Policji w Sochaczewie.

Siedziby komend zlokalizowane są poza granicami obszaru objętego Strategią, natomiast w samym regionie funkcjonuje siedem posterunków policji:

- Gąbin, Łąck i Nowy Duninów, podległe KMP w Płocku
- Sanniki i Szczawin Kościelny, podległe KPP w Gostyninie
- Iłów, podlegający pod KPP w Sochaczewie

Tereny gmin Włocławek i Gostynin są obsługiwane bezpośrednio przez komendy powiatowe, natomiast teren gminy Słubice leży w zasięgu działania posterunku w Sannikach.

Poziom bezpieczeństwa publicznego nie stanowi w regionie poważnego problemu społecznego. Wskaźniki przestępczości dla powiatów

obejmujących region są generalnie o 10-20% niższe od średnich dla województw mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego. Policja nie prowadzi statystyk dla poszczególnych gmin, natomiast z informacji nieoficjalnych wiadomo, że na wskaźniki te pracują przede wszystkim tereny miejskie, nie należące do obszaru objętego Strategią. Pewną lokalną specyfiką północnej części regionu jest nieco podwyższona liczba włamań, na które narażone przede wszystkim są działki letniskowe. Innym elementem pogarszającym bezpieczeństwo jest przecinająca północną część regionu (gminy Kowal i Włocławek) droga krajowa nr 1, na której notuje się dużo przestępstw i wykroczeń drogowych, a także wypadków. W mniejszym stopniu problemy te występują na dość ruchliwych i źle utrzymanych drogach: krajowej nr 62 z Włocławka do Radziwia oraz wojewódzkiej nr 577 Łąck –Gąbin – Sochaczew. Statystyki dotyczące przestępczości w powiatach regionu przedstawia Tab. II.31.

Tabela II.31. Liczba stwierdzonych w 2005 roku niektórych przestępstw na terenie powiatu włocławskiego, plockiego, gostynińskiego i sochaczewskiego. Źródło: dane KMP we Włocławku, www.kwp.radom.pl

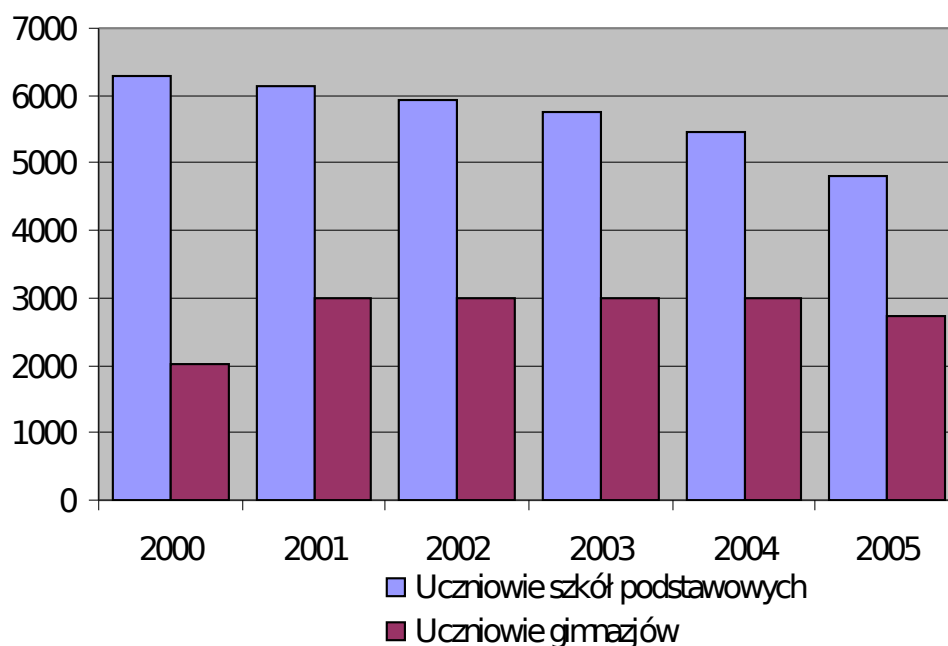
Dane dla powiatów	KMP we Włocławku	KMP w Płocku	KPP w Gostyninie	KPP w Sochaczewie
Ogółem przestępstwa	1547	6588	1203	2674
Zabójstwa	3	4	2	0
Rozboje i napady	17	248	32	101
Kradzieże	291	1280	174	432
Kradzieże samochodów	15	156	8	86
Kradzieże z włamaniem	251	1121	145	420
Wykrywalność [%]	74,6	59,1	78,6	64,2

Edukacja

W regionie w 2005 r. funkcjonowało 14 przedszkoli. Opiekę nad ponad 500 dziećmi sprawuje 36 nauczycieli. O ile do klas zerowych uczęszcza około 90% dzieci w wieku 6 lat, o tyle jedynie kilka procent dzieci w wieku 3-5 lat objętych jest wychowaniem przedszkolnym.

System kształcenia podstawowego w regionie opiera się na 41 szkołach podstawowych, do których uczęszcza 5369 uczniów i 16 gimnazjach kształcących 3017 uczniów. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stale zmniejszającą się liczbę uczniów szkół podstawowych i gimnazjów (Rys. II.34). W 2005 r. był to spadek o 6 % w szkołach podstawowych i o 3% w gimnazjach w porównaniu z 2004 r.

Rysunek II.34. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów regionu gabińskiego-włocławskiego w latach 2000-2005 r. Źródło: Dane GUS

Wkraczanie w wiek szkolny kolejnych roczników najgłębszego po wojnie niżu demograficznego będzie w nadchodzących latach powodować dalszy spadek liczby uczniów. Na podstawie prognoz GUS szacuje się, że do 2030 r. liczba uczniów szkół podstawowych w regionie spadnie do ok. 3900 a liczba uczniów klas gimnazjalnych – do 2000.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że istniejąca sieć szkół podstawowych i gimnazjów jest wystarczająca na obecne i przyszłe potrzeby. Inną kwestią jest jednak stan techniczny i stopień wyposażenia infrastruktury edukacyjnej w nowoczesne pomoce dydaktyczne, a także poziom nauczania oraz dostępność i atrakcyjność oferty zajęć ponadprogramowych. W tych obszarach jest jeszcze bardzo dużo do zrobienia, podobnie jak na innych terenach wiejskich, co potwierdzają m.in. wyniki testów gimnazjalnych.

Szkolnictwo ponadpodstawowe reprezentuje Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Gąbinie, w którym na kilku kierunkach kształci się około tysiąca osób i Liceum profilowane w Iłowie. Poza tym w mieście Kowal znajduje się Liceum Ogólnokształcące i Zespół Szkół im. Kazimierza Wielkiego a w Gostyninie Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki, Zespół Szkół nr 2 i Zespół Szkół Zawodowych w Gostyninie.

Młodzież studencka regionu najczęściej kształci się w zlokalizowanych w Płocku wyższych uczelniach takich, jak: Politechnika Warszawska - Szkoła Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Uniwersytet Warszawski - Punkt konsultacyjny, Szkoła Główna Handlowa – punkt Konsultacyjny przy Centrum Edukacyjnym Grupy Orlen,

Uniwersytet imienia Stefana Kardynała Wyszyńskiego -Punkt Konsultacyjny, Szkoła Wyższa imienia Pawła Włodkowica i Wyższe Seminarium Duchowne. We Włocławku mieści się Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna, Wyższa Szkoła Informatyki. Nieliczni wybierają znane w całym kraju duże ośrodki akademickie w Warszawie, Łodzi, Toruniu, Poznaniu, Gdańsku.

Szczegółowe dane na temat przedszkoli i gminnych szkół regionu przedstawia Tab.II.32.

Tabela II.32. Podstawowa infrastruktura edukacyjna regionu gąbińsko-włocławskiego. Źródło: dane Urzędów Gmin.

Gmina	Lokalizacja	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
Przedszkola				
Baruchowo	Baruchowo	2	42	2
Kowal	Nakonowo	b.d	12	2
Włocławek	Kruszyn	2	35	2
	Smólnik	1	15	1
	Modzerewo	1	12	1
	Warząchewka	1	8	1
	Skoki Duże	1	7	1
Miasto i Gmina Gąbin	Gąbin	4	88	6
	Dobrzyków	2	35	3
Łąck	Łąck	3	56	4
Słubice	Słubice	1	27	3
Szczawin Kościelny	Szczawin Kościelny	2	56	3
Sanniki	Sanniki	4	86	5
Ilów	Ilów	1	34	2
Razem przedszkola		25	513	36
Szkoły podstawowe				
Baruchowo	Baruchowo	12	275	20
Kowal	Nakonowo	b.d	67	13
	Grabkowo	b.d	111	15
	Więśławice	b.d	74	13
Włocławek	Kruszyn	12	220	20
	Smólnik	6	116	11
	Modzerewo	6	64	9
	Warząchewka	6	59	7
	Skoki Duże	6	42	9
Nowy Duninów	Nowy Duninów	13	240	23
	Soczewka	7	76	12
Miasto i Gmina Gąbin	Gąbin	19	427	32
	Cermno	6	111	9
	Borki	6	100	10

	Nowe Grabie	6	66	9
	Nowy Kamień	6	84	10
	Dobrzyków	6	146	9
Łąck	Łąck	14	289	27
	Nowa Wieś	7	76	12
	Wincentów	4	27	4
Słubice	Piotrkówek	7	81	11
	Słubice	13	287	27
	Świniary	7	91	12
Gostynin	Białe	4	39	7
	Białotarsk	6	125	10
	Emilianów	4	68	8
	Lucień	7	173	12
	Sierakówek	7	125	11
	Solec	6	68	9
	Sokołów	6	97	8
	Teodorów	4	64	8
	Zwoleń	5	62	8
Szczawin Kościelny	Szczawin Kościelny	13	277	30
	Trębki	7	70	10
	Kamieniec	4	34	6
	Słup	4	32	6
Sanniki	Sanniki	16	353	33
	Brzezia	7	75	11
	Osmolin	7	70	11
Iłów	Iłów	11	207	18
	Brzozów	6	150	12
	Kaptury	6	63	7
	Giżyce	6	88	8
Razem szkoły podstawowe		305	5369	557
Gimnazja				
Baruchowo	Baruchowo	7	168	15
Kowal	Grabkowo	b.d.	120	19
Włocławek	Kruszyn	8	174	15
	Smólnik	6	116	13
Nowy Duninów	Nowy Duninów	6	180	16
Miasto i Gmina Gąbin	Gąbin	15	383	26
	Dobrzyków	7	175	15
Łąck	Łąck	9	227	20
Słubice	Słubice	9	210	20
Gostynin	Emilianów	3	56	5
	Białotarsk	6	145	13
	Solec	3	49	3
	Lucień	6	113	9
	Sierakówek	3	66	4
Szczawin Kościelny	Szczawin Kościelny	11	265	25
Sanniki	Sanniki	12	263	23
Iłów	Iłów	12	307	19

Razem gimnazja	123	3017	260
----------------	-----	------	-----

Kultura

Codzienne życie kulturalne wsi regionu koncentruje się wokół 7 Gminnych Ośrodków Kultury i ich filii (3) oraz 2 Domów Ludowych, przy których działalność prowadzą różne sekcje i koła zainteresowań jak koła plastyczne, zespoły pieśni i tańca, grupy teatralne. W kilku gminach (Kowal, Słubice, Szczawin Kościelny) takich wiodących placówek brakuje. W całym regionie problemem jest mała ilość świetlic, co skutecznie utrudnia uczestnictwo w życiu kulturalnym mieszkańcom mniejszych wsi, w tym zwłaszcza młodzieży.

Najbardziej znana w regionie jest Galeria Koszelówka, gdzie organizowane są corocznie liczne imprezy kulturalne o zasięgu gminnym i krajowym. W Nowiej Wsi na terenie gminy Łąck działalność prowadzi Muzeum Sztuki Ludowej im. Stanisława Reymonta, w Gąbinie Społeczne Muzeum Ziemi Gąbińskiej im. Sławoja Felicjana Składkowskiego.

We wszystkich gminach regionu funkcjonują Gminne Biblioteki Publiczne (12) a w wielu miejscowościach także ich filie (10). Ogromną rolę w upowszechnianiu kultury a w szczególności kultywowaniu folkloru odgrywają stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich, miejscowi twórcy aktywnie uczestniczący w życiu kulturalnym regionu i przekazujący swoją wiedzę i umiejętności młodzieży. Nie zmienia to jednak faktu, iż dostępność obiektów kultury, nie tylko kin, teatrów, muzeów, ale i podstawowych placówek organizujących codzienne życie kulturalne na wsi, jest w tym rozległym terenie, zamieszkałym przez prawie 70 tys. ludzi, bardzo ograniczona. Szczegółowe zestawienie informacji na temat placówek kulturalnych regionu zawiera poniższa Tabela II.33.

Tabela II.33. Placówki kulturalne regionu gąbińsko-włocławskiego. Źródło: dane Urzędów Gmin

Gmina	GOK	Domy ludowe, muzea	Świetlice wiejskie	Biblioteki	Zespoły artystyczne	Remizy
Baruchowo	GOK w Baruchowie	-	-	Gminna Biblioteka Publiczna w Baruchowie	Zespół Pieśni i Tańca "Swojacy", Zespół Wokalny "Akcent", Zespół Taneczny "Fantazja"	7
Włocławek	Gminny Zespół Kultury w Kruszynie	-	2 świetlice profilaktyczno-wychowawcze	Biblioteki w Kruszynie i Smólniku	zespół Folklorystyczny "Kruszynioki", Zespół "Smólniczanki", Orkiestra OSP Kruszyn	-
Kowal	-	-	-	Gminna Biblioteka Publiczna w Nakonowie, 2 filie w Grabkowie i Rakutowie	„Kapela spod Kowala”	4
Nowy	GOK w	Gminne	świetlica	Gminna Biblioteka	Zespół "Skrzaty", Aireen",	-

Duninów	Nowym Duninowie z siedzibą w Soczewce	Centrum Informacji w Nowym Duninowie	socjoterapeutyczna w Nowym Duninowie z siedzibą w Soczewce	Publiczna w Nowym Duninowie, Biblioteka Multimedialna w N. Duninowie	"Tacy Młodzi"	
Gąbin	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury	Spoleczne Muzeum Ziemi Gąbińskiej	Świetlica Środowiskowa im. św. Mikołaja w Gąbinie	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna	Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca Ludowego "Kamieniaki", Młodzieżowy Zespół Muzyczno-Wokalny, Dziecięcy Zespół Tańca Nowoczesnego, Teatrzyk "Maseczka"	9
Łąck	GOK w Łącku, filie w Nowej Wsi, Grabinie, Wincentowie	Muzeum im. Stanisława Reymonta w Nowej Wsi, Galeria "Koszeliówka"	-	Gminna Biblioteka Publiczna w Łącku, filia w Korzeniu		5
Słubice	-	-	-	Gminna Biblioteka Publiczna w Słubicach	Zespół Śpiewaczy "Grzybowianki" w Grzybowie, Grupa Teatralna "Dokąd" przy Gimnazjum w Słubicach, Grupa Taneczna ze SP w Piotrkówku, Orkiestra Strażacka przy OSP w Słubicach, Taneczny Zespół Gimnastyczny przy SP w Świniarach	5
Gostynin	-	2 Domy Ludowe w Sokołowie i Legardzie	-	Biblioteka Publiczna w Solcu, 5 filii w Lubieniu, Białotarsku, Sierakówu, Sokołowie, Emilianowie	-	20
Szczawin Kościelny	-	-	-	Gminna Biblioteka Publiczna w Szczawinie Kościelnym z filiami w Suserzu i Trębkach	-	9
Sanniki	GOK w Sannikach	-	Świetlica w Nawym Barciku	Gminna Biblioteka Publiczna w Sannikach	Regionalny Zespół Pieśni i Tańca w Sannikach,	10
Iłów	GOK w Iłowie	-	-	Gminna Biblioteka Publiczna w Iłowie	Zespół "Senior"	4

Sport

Na publiczną infrastrukturę sportową gmin wiejskich składają się głównie przyszkolne sale gimnastyczne i boiska oraz stadiony i boiska wiejskie oraz hale sportowe.

Do najważniejszych obiektów sportowo-rekreacyjnych należą hipodrom i kryta ujeżdżalnia w Łącku, korty tenisowe w Łącku i Gąbinie, Gminny Stadion Sportowy w Szczawinie Kościelnym, Stadion w Sannikach i Gąbinie.

Wśród obiektów szkolnych i gminnych do wyjątków należą obiekty nowoczesne i pełnowymiarowe, jak Hala w Łącku. Brakuje utwardzonych boisk do takich gier, jak koszykówka czy tenis, a także urządzonych, bezpiecznych placów zabaw dla najmłodszych.

Elementem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej są także ścieżki rowerowe, których budowa jest w ostatnim czasie silnie wspierana przez samorządy. Na razie jednak utwardzonych ścieżek jest bardzo mało. Występują one w gminie Łąck, Sanniki, Gąbin.

Mieszkańcy regionu mogą korzystać z bazy rekreacyjno-turystycznej miasta Gostynina tj.: stadionu miejskiego, hali sportowej, Pływalni Miejskiej.

Reasumując, istniejąca baza sportowo-rekreacyjna jest dość uboga dla tak rozległego regionu, a dostępność atrakcyjnych obiektów sportowych jest ograniczona, między innymi z powodu odległości. Zestawienie obiektów sportowych obszaru ZSRW przedstawia poniższa Tabela II.34.

Tabela II.34. Infrastruktura sportowa regionu gąbińsko-włocławskiego.

Źródło: dane Urzędów Gmin.

Gmina	Sale Gimnastyczne	Boiska	Stadiony	Inne
Baruchowo	sala gimnastyczna przy SP i Gimnazjum w Baruchowie	4 boiska przy SP i Gimnazjum w Baruchowie, przy byłej SP w m. Czarne, przy placu gminnym w Baruchowie, przy Zielonej Szkole w Gorenium Dużym	-	-
Włocławek	4 sale (SP i Gimnazjum w Kruszynie, SP i Gimnazjum w Smólniku, SP w Skokach Dużych), sala zastępcza w Modzerowie	4 boiska do piłki nożnej, 5 boisk do piłki koszykowej, ręcznej, siatkówki	-	-
Kowal	sala gimnastyczna przy SP w Nakonowie	2 boiska do piłki koszykowej i siatkówki przy SP w Więslawicach i Gimnazjum w Grabkowie, 2 boiska do piłki nożnej przy SP w Nakonowie i Gimnazjum w Grabkowie	-	-
Nowy Duninów	2 sale gimnastyczne przy SP w Soczewce oraz SP i gimnazjum w Nowym Duninowie	2 boiska sportowe przy szkołach w Soczewce i Nowym Duninowie, gminne boisko sportowe w Nowym Duninowie	-	-
Gąbin	3 hale sportowe przy gimnazjum w Gąbinie i Dobrzykowie oraz przy Zespole Szkół w Gąbinie, 6 sal gimnastycznych przy SP	6 boisk sportowych przy SP, boisko przy Zespole Szkół	Stadion miejski w Gąbinie	kort tenisowy w Gąbinie
Łąck	hala sportowa, 4 sale gimnastyczne w Łącku,	2 boiska w Łącku i Nowej Wsi	-	1 hipodrom, kryta ujeżdżalnia, kort

	Nowej Wsi i Wincentowie			tenisowy w Łącku, 2 place zabaw w Łącku i Wincentowie
Słubice	4 sale gimnastyczne (przy SP w Słubicach, Piotrkówku, Świniarach i Gimnazjum w Słubicach)	4 boiska uniwersalne (przy SP w Słubicach, Piotrkówku, Świniarach i Gimnazjum w Słubicach)	-	-
Gostynin	4 sale gimnastyczne (przy SP w Białotarsku, Lucieniu, Zwoleniu, Solcu)	9 boisk przy SP w Białem, Białotarsku, Emilianowie, Lucieniu, Sierakówku, Solcu, Sokołowie, Teodorowie, Zwoleniu)	-	-
Szczawin Kościelny	2 sale gimnastyczne w Szczawinie Kościelnym i Trębkach	4 boiska sportowe przy SP-ch	Gminny Stadion Sportowy w Szczawinie Kościelnym	-
Sanniki	3 sale gimnastyczne (przy SP i Gimnazjum w Sannikach oraz SP w Osmolinie)	-	Stadion w Sannikach	-
Howe	sala gimnastyczna w Howe	boiska w Howe i Brzozowie	-	-

Organizacje pozarządowe

Po 1989 r., dzięki stworzeniu podstawowych warunków dla uwolnienia ludzkiej inicjatywy, w tym ustanowieniu wolności zrzeszania się, nastąpił w Polsce szybki rozwój sektora pozarządowego. Sektor ten to środowisko bardzo zróżnicowane. Tworzą je zarówno małe, pozbawione budżetu czy wyrazistej struktury lokalne inicjatywy, jak i wielkie, silne organizacje, zatrudniające setki pracowników i dysponujące znacznymi funduszami. W regionie gąbińsko-włocławskim organizacje pozarządowe działają już niemal we wszystkich kluczowych sferach życia o kluczowym znaczeniu dla lokalnych społeczności. Wiele z nich ma już duże osiągnięcia, niektóre natomiast dopiero się organizują lub w rzeczywistości nie prowadzą działalności. Ich najogólniejszym wspólnym celem jest poprawa jakości życia mieszkańców. Krótką charakterystykę regionalnej sceny pozarządowej przedstawiono poniżej.

Koła gospodyń

W aktywnej promocji tradycji i historii w lokalnym środowisku uczestniczą przede wszystkim koła gospodyń wiejskich. To one są najczęściej organizatorami wielu spotkań kulturalnych oraz imprez z okazji uroczystości okolicznościowych dla mieszkańców danego sołectwa, np. Dnia Babci, Dnia Kobiet, Dnia Matki, spotkania opłatkowego dla ludzi samotnych itp. Do innych form ich działalności należy prowadzenie szkoleń w zakresie racjonalnego żywienia, zdrowej żywności, prowadzenia gospodarstwa domowego, ochrony roślin w ogródkach przydomowych. Gospodynie organizują różnorodne pokazy, np. właściwego nakrywania do stołu, układania sztucznych bukietów, komponowania stroików, produktów regionalnych. Pomagają również zagospodarować wolny czas poprzez organizowanie wycieczek na targi, wystawy. W granicach regionu gąbińsko-włocławskiego działa co kilkanaście kół gospodyń wiejskich, a jednym z najaktywniejszych jest koło gospodyń w Słubicach.

OSP

Charakterystycznym elementem wiejskiego krajobrazu są remizy strażackie wykorzystywane przez Ochotnicze Straże Pożarne. Ich podstawowym celem działalności jest wspieranie systemu ratowniczego i szeroko pojętego systemu ochrony przeciwpożarowej. Na co dzień przejawia się to w wielu różnorodnych formach działaniach i społecznych inicjatywach od akcji gaśniczych poprzez działalność kulturalną, sportową, popularyzatorską czy prewencyjną. W obszarze objętym Strategią praktycznie w każdej większej miejscowości funkcjonuje OSP. Przy niektórych działają orkiestry dęte, jak *Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Słubicach*. W większości remiz co jakiś czas odbywają się wiejskie zebrania i zabawy.

Rolnictwo

W obliczu restrukturyzacji rolnictwa wielu indywidualnych rolników, pragnąc sprostać coraz większym wymaganiom rynku, zaczęło organizować się w producenckie grupy marketingowe. Ich zadaniem jest rozwijanie i propagowanie inicjatyw, reprezentowanie praw i interesów producentów i przetwórców płodów rolnych, zwalczanie nieuczciwej konkurencji, wytwarzanie atmosfery zaufania i szacunku do środowiska wiejskiego, upowszechnianie wiedzy oraz wspieranie organizacyjne i rzeczowe członków stowarzyszeń. Aktualnie w regionie działają, ze sporymi sukcesami, *Stowarzyszenie Producentów Owoców i Warzyw „Rarytas” w Życku Nowym*, *Stowarzyszenie Producentów Rolnych-Szkółkarska Grupa Centrum w Gąbinie* oraz mazowiecki oddział ogólnokrajowego *Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „EKOLAND”*.

Konie

Konie zajmowały szczególne miejsce zarówno w polskiej kulturze jak i historii. W 1923 r., jako jedno z pierwszych w niepodległej Polsce na mocy decyzji Prezydenta RP, powstało Stado Ogierów w Łącku. Dziś stadnina zajmuje się prowadzeniem hodowli zwierząt, w tym hodowli koni pełnej krwi angielskiej i ogierów różnych ras. W Stadzie prowadzona jest hipoterapia dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Działa tu także Klub Jeździecki im. 4 Pułku Strzelców Konnych, w którego barwach zawodnicy zdobywali laury na hipodromach w kraju i za granicą. Działalność stada wspiera *Stowarzyszenie Przyjaciół Stada Ogierów i Zespołu Pałacowo-Parkowego w Łącku*. Idąc za tak świetnym przykładem w regionie powstało w ostatnich latach kilka innych stadnin i klubów jeździeckich propagujących sport, aktywny wypoczynek i opiekę nad tymi pięknymi zwierzętami m. in. *Stowarzyszenie Jeździeckie Bierzewice*.

Sport

Organizowaniem życia sportowego dzieci i młodzieży oraz krzewieniem zdrowego i aktywnego stylu życia zajmują się w regionie głównie szkoły. Żywe zainteresowanie sportem młodzieży przejawia się w działalności kilkudziesięciu uczniowskich klubów sportowych przy szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach średnich. Poza planowaniem i organizowaniem pozalekcyjnego życia sportowego, wychowują młodych ludzi poprzez wyrabianie świadomej dyscypliny, odwagi, inicjatywy, zaradności i wytrwałości w dążeniu do realizacji wyznaczonych celów, poprzez wykształcenie poczucia koleżeństwa i współodpowiedzialności w zespole. Dzieci uczestniczą w imprezach sportowych jak: igrzyska, turnieje, Święto Sportu.

Do bardziej znanych klubów sportowych, uczestniczących między innymi w okręgowych rozgrywkach ligowych i pucharowych, należą *LUKS Lwówianka Lwówek, Zorza Szczawin Kościelny, Błyskawica Lucień, Mazovia Słubice, Kormoran Łąck, Victoria Smólnik i Kujawiak Kowal*. Część z nich odnosi sukcesy mimo, iż działają w bardzo małych wsiach (Smólnik, Lucień).

Na terenie gminy Włocławek w miejscowości Kruszyn działa *Aeroklub Włocławski* zajmujący się organizacją imprez lotniczych rangi regionalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej tj. Mistrzostwa Europy, Mistrzostwa Polski Makiet Samolotów, Międzynarodowe Zawody Balonowe i Balonowe Mistrzostwa Polski, Międzynarodowe Zawody Spadochronowe.

Filantropia

W regionie gąbińsko-włocławskim funkcjonuje szereg stowarzyszeń, fundacji itp., mających na celu pomoc społeczną i usługi socjalne, działające głównie na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych, znajdujących się w trudniej sytuacji materialnej lub żyjących w środowiskach patologicznych. Organizacje udzielają pomocy materialnej, a także służą poradnictwem prawnym, pomocą organizacyjną, zajmują się też rehabilitacją i integracją. Wśród tego typu organizacji należy wymienić *Polskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Małego Biznesu w Kowalu, Gminno-Parafijne Stowarzyszenie Pomocy Osobom Zdrowym w Słubicach, Fundację Świętego Franciszka z Asyżu w Grzybowie, Stowarzyszenie CIVITAS CHRISTIANA w Jamnie*.

Turystyka

Szczególną rolę w sferze turystyki odgrywa *Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego*, skupiające 14 miast i gmin oraz powiat płocki. Stowarzyszenie zajmuje się koordynowaniem i realizacją przedsięwzięć turystycznych ale również ekologicznych, sportowych, gospodarczych, kulturalnych i społecznych, mających znaczenie dla całego regionu. W celu usprawnienia sprzedaży usług, gestorzy pensjonatów, gospodarstw agroturystycznych i domków letniskowych organizują się w stowarzyszenia takie, jak: *Stowarzyszenie Kwaterodawców Pojezierza Gostynińskiego w Sierakówku, Stowarzyszenie Użytkowników Działek Letniskowych w Miałkówku*.

Chopin

Z pasji i społecznej potrzeby kultywowania pamięci kompozytora powstało 1981 r. w Sannikach koło *Towarzystwa im. Fryderyka Chopina*. Jest ono spadkobiercą starszej, lokalnej organizacji, jaką było *Sannickie Towarzystwo Miłośników Chopina*. Skupia ono wiele osób zainteresowanych muzyką i życiem Chopina, nie tylko z Sannik

i sąsiedztwa, ale także z większych ośrodków, jak Warszawa, Płock, Gostynin i Sochaczew. Towarzystwo ma w swoim dorobku między innymi organizację znanych w całej Polsce koncertów w sannickim pałacu z udziałem znanych polskich i zagranicznych pianistów oraz czołowych polskich aktorów.

Historia

Bogata historia regionu jest dla wielu mieszkańców cenną spuścizną wartą kultywowania, także po to, by kształtować teraźniejszość i wychowywać kolejne pokolenia w duchu patriotycznym. Taki cel przyświeca działalności *Towarzystwa Miłośników Ziemi Gąbińskiej*. Ta regionalna organizacja została utworzona dla gromadzenia, opracowania i upowszechniania, w różnej formie, wszelkiego rodzaju dokumentów, zdjęć, znalezisk archeologicznych, książek, artykułów itp., dotyczących terenu dawnego Gąbina, ale również całej gminy. Zarząd Towarzystwa stara się uzyskane wiadomości popularyzować w postaci artykułów, sesji popularnonaukowych, wystaw itp. Z jego inicjatywy powstało Społeczne Muzeum Ziemi Gąbińskiej im. Sławoja Felicjana Składkowskiego. Z Towarzystwem współpracuje gąbińskie koło *Związku Piłsudczyków*, jedno z dziewiętnastu takich kół w kraju.

Muzyka

W regionie działa cały szereg zespołów ludowych, w większości posiadających długie tradycje i reprezentujących niekiedy bardzo wysoki poziom. Zespoły te działają samodzielnie lub przy ośrodkach kultury. Do najbardziej znanych zespołów należą „*Regionalny Zespół Pieśni i Tańca*” z Sannik, „*Kapela Ludowa Sanniki*”, zespół taneczny „*Korzeniacy*” z Łącka, „*Bierzewice*”, „*Kapela spod Kowala*”, „*Swojacy*” z Baruchowa, *Zespół Folklorystyczny "Kruszynioki"* z Włocławka, *Zespół Śpiewaczy "Grzybowianki"* z Grzybowia i „*Kamieniaki*” z Gąbina.

Sztuka

Znana w całym regionie jest *Galeria Koszelówka*, właścicielem której jest Alojzy Balcerzak - grafik, malarz, popularyzator sztuki, wykładowca. Galeria kieruje *Stowarzyszenie Popierania Galerii*. Jej głównym celem jest przedstawianie dokonań twórczych wielu znaczących malarzy, grafików i rzeźbiarzy. Organizowane są plenery wraz z sympozjami, koncerty muzyczne i spotkania autorskie. Znane w całym regionie stały się *Plenery Malarskie*, w których uczestniczy uzdolniona młodzież gmin Stowarzyszenia Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego, młodzież z zagranicy i profesjonalni artyści z krajowej czołówki.

Ziarno

Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne ZIARNO z siedzibą w Grzybowie znane jest w całym regionie, a nawet szerzej, ze swej intensywnej

i wielowątkowej działalności. Na przestrzeni ostatnich lat ZIARNO bardzo dynamicznie się rozwinęło, samo inicjując różne programy, jak np. „Gospodarstwo ekologiczne jako miejsce edukacji” czy „Wiejskie Ośrodki Edukacji ku zrównoważonej przyszłości” i uczestnicząc w rozmaitych krajowych i międzynarodowych projektach czy koalicjach. Uczestniczy w programie ogólnopolskim Centrów Aktywności Lokalnej od początku powstania tej inicjatywy, jest członkiem współzałożycielem Koalicji na Rzecz Rolnictwa Ekologicznego i Federacji Organizacji Służebnych MAZOWIA. ZIARNO jest też członkiem IFOAM – Międzynarodowej Federacji Inicjatyw w Rolnictwie.

Motywy przewodnim pracy Stowarzyszenia jest zrównoważony rozwój terenów wiejskich. Stowarzyszenie przygotowuje spektakle teatralne, wernisaże, koncerty i wystawy, prowadzi zajęcia rzemiosła tradycyjnego, teatralne, plastyczne, warsztaty sztuki ludowej. Tradycją ZIARNA stała się realizacja corocznych uroczystości kulturalnych, z których najbardziej znany jest Dzień Ziemi i wczesnojesienne Święto Michała. Stowarzyszenie wciela ogólnopolskie i zagraniczne programy jak: Leonardo, Grundtvig 4, Grundtvig 1 i Wolontariat, z których rocznie korzysta ponad 3000 osób.

Młodzi Razem

W wyniku programu „Fabryka Inicjatyw-Fundusze Młodych” Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce powstał *Fundusz Lokalny Ziemi Płockiej „Młodzi Razem”* w Słubicach. Misją Fundacji jest stworzenie wspólnego forum organizacji i instytucji działających na rzecz młodzieży poprzez wykazywanie i wspieranie dobrych inicjatyw młodzieży, wyłonienie i kształcenie liderów młodzieżowych w duchu zrównoważonego rozwoju. W swoich działaniach Fundacja zachęca młodych ludzi do tworzenia własnych programów. Pracuje w sferze artystycznej organizując plenery oraz edukacyjnej proponując młodzieży szkolenie i warsztaty. Szanse edukacyjne młodzieży wiejskiej są wyrównywane poprzez małe granty dla samodzielnych inicjatyw młodzieżowych oraz organizację szkoleń i warsztatów.

Ekologia

Problematykę ochrony środowiska podejmują między innymi *Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego*, *Fundacja Młodzi Razem i Stowarzyszenie „Ziarno”*. Choć formalnie zlokalizowane w miastach Włocławek i Płock, bardzo ożywioną działalność w regionie prowadzą związki stowarzyszeń - Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku i Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej. W regionie realizują one m.in., programy Krąg, Eko-animacja, Ekosurvival, Młodzi Razem i Dualna Zbiórka. Zajmują się koordynowaniem i prowadzeniem działań z zakresu szeroko rozumianej edukacji ekologicznej, m.in. współpracując z samorządami i opiekując się zielonymi szkołami. Mają

w swoim dorobku liczne wydawnictwa popularyzatorskie. *WCEE* wydaje regularnie czasopismo *Ekowieści*, poruszające regionalne tematy ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego.

Rozwój lokalny W regionie działa z powodzeniem kilka organizacji o bardzo lokalnym zasięgu, mających na celu rozwój społeczny, gospodarczy i kulturalny najmniejszych ojczyzn. Do organizacji takich należy m.in.: *Towarzystwo Wspierania Rozwoju Ziemi Sannickiej*, *Towarzystwo Wspierania Rozwoju Wsi Brzezia i Lasek w Sannikach*, *Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Iłowskiej*. W swoim dorobku mają projekty wspierania publicznej służby zdrowia, przywracania walorów krajobrazu kulturowego wsi, wspierania działalności kulturalnej i sportowej.

Mapa 3
Infrastruktura społeczna regionu gąbińsko-włocławskiego

